

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р Даниела Кирилова Пиларска, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН

Относно: кандидатурата на гл. ас. д-р Анета Владимирова Йонева за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” в ИБЕИ-БАН

В обявения в ДВ брой 92/17.11. 2017 г. конкурс по специалност „Паразитология и хелминтология“ (01.06.19) за нуждите на Изследователска група „Ултраструктура на паразитите”, секция „Биоразнообразие и екология на паразитите” към отдел „Животинско разнообразие и ресурси” на ИБЕИ – БАН участва единствен кандидат - гл. ас. д-р Анета Йонева. Представените документи по конкурса са прецизно подготвени и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и на критериите на ИБЕИ за заемане на академичната длъжност „Доцент”.

Д-р Йонева е представила за конкурса общо 25 научни публикации, от които 4 са свързани с придобиване на научната и образователна степен „Доктор”, а 21 са във връзка с настоящия конкурс и са включени в SCI. Четиринадесет от тези публикации (66,6%) са в престижни международни списания с импакт фактор (например *Frontiers in Zoology*, IF- 3.042, *Parasitology Research*, IF- 2.852, *Folia Parasitologica*, IF- 2.515). От останалите 4 публикации, 3 са публикувани през периода 2002-2005 в списанието *Comptes rendus de l'Académie bulgare des Sciences*, което получава импакт фактор през 2007 г. Личният принос на кандидата е очертан ясно в представените от него публикации.

Актуалността на разработваната от д-р Йонева тематика и значимостта на провежданите от нея изследвания се потвърждава от намерените 90 цитирания, 58 от които са в реномирани международни списания с висок импакт фактор. Тук бих искала да отбележа, че второто посочено от кандидата цитиране не е в монографията на Mehlhorn “*Animal Parasites. Diagnosis, Treatment, Prevention*”, а в монографията на същия автор „*Human parasites. Diagnosis, Treatment, Prevention*”.

Д-р Анета Йонева е участвала в 7 научни проекта, от които 4 международни, като е била и консултант на един национален проект. За утвърждаването ѝ като учен с международно признание допринасят и нейните специализации през периода 2010 – 2017 г. в Лабораторията по хелминтология на Института по паразитология към Чешката академия на науките в гр. Ческе Будейовице. Умението ѝ да работи в екип я прави търсен партньор както от български, така и от чуждестранни колеги.

Резултатите от научно-изследователската дейност на д-р Йонева са представени на 16 научни форума у нас и в чужбина, от които 9 национални и 7 международни. Тя е участвала активно в организирането на 4 национални конференции по паразитология с международно участие.

Научните изследвания на д-р Анета Йонева са актуални и имат научна, и научно-приложна стойност. Основните ѝ научни приноси са в областта на обявения конкурс и са свързани с ултраструктурни и функционални изследвания на цестоди, трематоди и нематоди, и

с изпитаване въздействието на антипаразитни препарати върху цестоди. Те могат да бъдат обобщени накратко в следното:

- Проведено е ултраструктурно изследване на спермиогенезата и зрелите сперматозоиди при 9 семейства цестоди от разредите Caryophyllidea, Diphyllbothriidea и Cyclophyllidea. Получените данни са използвани за изясняване на филогенетичните връзки между проучваните семейства в рамките на отделните разреди. За първи път е проучена ултраструктурата на един вид цестод от разред Lecaniccephalidea и е описан нов белег в неговия преден край.
- Проучена е вителагонезата на 5 вида цестоди от разред Diphyllbothriidea и 1 вид цестод от разред Cyclophyllidea. На базата на морфологични белези при един от видовете с ветеринарно медицинско значение, *Ligula intestinalis* е описан процес, разновидност на програмираната клетъчна смърт. Показано е, че утерусът на изследвания цестод от разред Cyclophyllidea, чието ембрионално развитие е интраутеринно, има съществена хранителна и защитна функция, и съответно вителоситите на ембриона не съдържат липиди и гликоген, а количеството на белтъчен материал е по-малко.
- Изследвана е повърхностната ултраструктура на 7 вида цестоди от разред Diphyllbothriidea и е показано, че различията в микротрихите при тези видове могат да бъдат използвани при видовата идентификация на изследваните дифилоботрииди. За първи път е описана ултраструктурата на мирацидий от семейство Strigeidae и са идентифицирани шест стадия от ембрионалното развитие на изследвания вид трематод. Проучена е и ултраструктурата на кутикулата и чревната стена на 3 вида нематоди
- За първи път е извършено структурно и функционално характеризиране на повърхностни въглехидрати на ларвни стадии на трематода *Fasciola hepatica* и е установена стадийна специфичност на въглехидратните остатъци при мирацидии, спороцисти и реди на паразита. Изследването на действието на два вида антипаразитни препарати (абамектин и клозантел) върху цестода *Moniezia expansa* показва, че те не влияят директно върху синтезата и транспорта на повърхностните гликоконюгати.

Заключение: Значимостта на научните приноси, високите наукометрични показатели, характеризират д-р Анета Йонева като компетентен учен и специалист в разработваната от нея перспективна научна тематика. Д-р Йонева не само покрива, но надхвърля изискванията на ИБЕИ за длъжността доцент. Всичко това ми дава основание убедено да гласувам „ЗА“ нейната кандидатура и да предложа на уважаемото Научно жури и членовете на Научния съвет на ИБЕИ да изберат единодушно д-р Анета Йонева на академичната длъжност „доцент“ по научната специалност „Паразитология и хелминтология“ (01.06.19)

17.04.2018 г.

Подпис:

/проф. д-р Даниела Пиларска/